

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2010-09-15

Vår referens
Ulrica Dyrke

Dnr
Ju2010/3129/L3

Remissvar – Avtalad upphovsrätt (SOU 2010:24)

Företagarna har fått rubricerat betänkande på remiss. Företagarna får med anledning härav framföra följande.

Allmänt

Företagarna kan konstatera att Upphovsrättsutredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av den upphovsrättsliga lagstiftningen. Vi välkomnar initiativet att göra en sådan översyn. Det är angeläget att utvärdera befintlig lagstiftning i ljuset av den utveckling som skett inom detta område och i en strävan att hantera de situationer som uppstår i praktiken.

Företagarna kommenterar nedan utredningens betänkande i vissa specifika delar. I övriga delar avstår vi från att lämna synpunkter.

Behörig organisation

Utredningen föreslår nya regler som innebär att endast *en* organisation ska vara behörig att på ett område ingå avtal med avtalslicensverkan eller att inkassera de aktuella ersättningarna. Den organisation som ska vara behörig föreslås vara den som är mest representativ och bäst företräder upphovsmännen till de i Sverige använda verken på området. Företagarna anser att det finns risker från konkurrenssynpunkt med detta förslag som öppnar för monopolsituationer och inträdesbarriärer. Företagarna avstyrker den föreslagna regleringen och ansluter sig till de remissynpunkter som Konkurrensverket lämnat över förslaget i denna del.

Arbetsgivarregel

Vad beträffar frågan om en arbetsgivarregel föreslår utredningen en tolkningsbestämmelse som är i linje med den s.k. tumregeln som har etablerats i praxis. Förslaget innebär i korthet att en arbetsgivare, inom sitt verksamhetsområde och för sin normala verksamhet, med ensamrätt får förfoga över sådana verk som skapats av en arbetstagar som ett led i

arbetsuppgifterna eller efter instruktioner av arbetsgivaren. Företagarna är positiva till ambitionen att tydliggöra under vilka förutsättningar en arbetsgivare kan förfoga över verk som skapas av arbetstagare. Företagarna är dock inte övertygade om att en lagbestämmelse med föreslagen utformning skapar ett mervärde jämfört med rådande ordning.

Särskild avtalslicens

Utredaren föreslår att en bestämmelse om särskild avtalslicens införs i lagen, som ett nytt andra stycke i 42 a § URL. Bestämmelsen innebär att en avtalslicens också gäller för annat utnyttjande än sådant som uttryckligen framgår av 42 b-42 f §§ URL. Detta gäller dock endast under förutsättning att avtalet gäller nyttjande inom ett avgränsat och väl definierat område samt att avtalslicensen utgör en förutsättning för nyttjandet. Företagarna ser positivt på införandet av en sådan bestämmelse, eftersom detta bör möjliggöra mer ändamålsenliga avtalslicenslösningar. Vad beträffar det förhållande att lagförslaget i denna del uppställer en ordning med endast en behörig organisation har Företagarna dock invändningar, enligt samma resonemang som redovisats ovan (se stycket om behörig organisation).

Framställning av exemplar inom myndigheter och på företag

Utredaren lämnar förslag som rör framställning av exemplar inom myndigheter och på företag, dvs. kopiering som i internt informationssyfte sker på arbetsplatser. Förslaget innebär att avtalslicensbestämmelsen i 42 b § URL ska utvidgas till att även omfatta exemplarframställning som sker i digital form. Företagarna finner en sådan utvidgning ändamålsenlig och tillstyrker förslaget.

Konsekvensanalyser

Företagarna ifrågasätter om utredningens förslag är så väl analyserade att förslagen kan läggas till grund för ny lagstiftning. De konsekvensanalyser som har gjorts av de presenterade förslagen uppvisar brister. Enligt utredarens mening (s. 297) har förslagen ett stort värde för att skapa bättre ordning på avtalsmarknaden och för att stimulera till rimliga och väl balanserade avtal. Samtidigt konstaterar utredaren dock att det åtminstone under en tid kommer att uppstå en ökad arbetsbörda för företag och andra enskilda i form av bl.a. informationsinhämtande, genomgång av avtal etc. Mer djuplodande analyser i denna del redovisas dock inte i betänkandet. Företagarna har förståelse för att området är komplext, men efterlyser ändå mer ingående analyser av vilka effekter utredningens förslag leder till, såväl för små befintliga företag som för nya företag och andra aktörer.

Företagarna

Lars Jagren

Ulrica Dyrke